

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

615.12

Hely

Idő

"1688/1944"

Személy

Szerző:

Dobozi István

Cím:

Régi pest-budai patikák harca a „Városi” cím használatáért.

Forrás:

Esti Kis Újság

Bp.
(Hely)

1944. I. 7.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Olda)

Régi pest-budai patikák harca a „Városi” cím használatáért

Előterben a kétszázötvenéves patikajog reformja

Keresztes-Fischer Ferenc belügy-miniszter törvényjavaslat-tervezetet nyújtott be a képviselőházba a patikajog gyakorlásának reformjáról. Ezzel kapcsolatosan időszerű megemlítenünk, hogy a gyógyszerellátás háromszáz évvel ezelőtt még nálunk is a katonaság feladata volt.

A törökök uralmának megszűntetése után jóval később, 1688-ban I. Lipót császár idejében adták polgári személyek részére az első gyógyszerár-nyitási engedélyt. Ez a kérdés jogi és gyakorlati szempontból azonban még sokáig tisztázatlan maradt. A császár legfelsőbb privilégiumával megengedte Budának és Pestnek, hogy egy-egy patikát állíthassanak fel. Ez azonban jóformán csak írott malaszt maradt, mert a felsőbb hatóság az egyes személyi engedélyek kiadásánál fenntartotta magának az önrendelkezési jogot.

A patikanyitási személyi engedélyeket kezdetben a bécsi udvari kamara, később, mint legfelsőbb köz-

egészségügyi hatóság, az 1723-ban alakult helytartótanács engedélyezte. A városi tanácsnak nem volt joga patikaengedélyeket adni és csak az áruházasoknál, a tulajdonos személyében történt változásoknál volt döntő szava. A szakképzettség mellett az engedélyért folyamodónak meg kellett szereznie a polgárjogot, mert városi patika élén csak városi polgár állhatott.

A legelső patikaengedélyt 1688-ban adták meg Budán, a Várban, a Tárnok-utcában még ma is fennálló Városi gyógyszertár részére. Utána Pesten a belvárosi Szentháromság és a vizivárosi Fekete macska címen nyitottak gyógyszertárt. Városi elnevezést csak a várbeli patika tulajdonosának engedélyezték, amiből azután hosszú, kínos pörösködések keletkeztek, mert a később nyitott gyógyszertárak is a jóhangzású Városi nevet kívánták felvenni.

Ezek az adáz harcok majdnem egy teljes évszázadon keresztül folytak. A legelső budai Városi-patika kezdetben Zum goldenen Einhorn címet viselte. A vizivárosit pe-

dig Aranyasnak hívták. Más tulajdonosok kezében később a várbeli gyógyszertár is a Városi cím használatával az Aranyas nevet veszi fel, a vizivárosi pedig ettől kezdve a Fekete medvéhez címzettli magát.

Jóval később, 1846-ban a vizivárosi Aranyas tulajdonosa, Hollmann József engedélyt kap a tanácstól a Városi gyógyszertár címének használatára. Hosszas utánjárás és nagy befolyások megmozgatása után meg is kapta rá az engedélyt. Ettől a nagy megüszteltetéstől vérszemet kapva, hamarosan a várbeli Aranyas tulajdonosa, Unger Ferenc is kedvet kap az előkelően hangzó Városi cím használatára. Ő is megfolyamodja és hosszas utánjárás után neki is megadják az előkelően hangzó cím használati jogát. A vizivárosi patikus ezt látva, címbotortlásért panaszt emel Unger gyógyszerész ellen, azt állítva, hogy a Városi cím használatáért a tanács meglevésztésével, tehát jogtalanul jutott.

A budai városi tanács nehéz dilemma elé került a két patikus pö-

roskodése folytán. Ezért szeretett volna mindenképpen békét teremteni köztük.

A bölcs magisztrátus hosszas tanakodás után a következő salomoni ítéletet hozta a meglehetősen bizonyodalmatlan pörben. Eloben elismeri, hogy mindegyik polgári patikának joga van a Városi cím használatára, de miután a teljesen egyformán hangzó cím két irányban történő használata a közönség meglevésztésére is vezethetne, az alsóbb fekvésű vizivárosi patikának Alsóvárosi címet engedélyezi, amíg a magasabban fekvő Vár legelső gyógyszertára a Városi címet viselheti továbbra is.

Ámde a vizivárosi patikus ezt a salomoni ítéletet nem fogadta el, nyilván, mert az „alsó” jelzőt lealázónak, lekicsinylőnek találta. A felség-folyamodványok és alázatos instanciák egész sorozatával iparkodott bebizonyítani a maga igazát. Legfelsőbb közbelépésnek kellett történnie, hogy a hosszas civódás kibéküléssel végződjék. A várbeli patika az Aranyas szó el-

hagyásával ezentúl csak a Városi címen szerepel, a vizivárosi pedig a Fekete medvéhez még hozzákapja a Városi szót.

A várbeli első patika tulajdonosa eleinte Bössinger Ferenc Ignác volt, aki tekintélyes budai polgár hírében állott és 1699-ben polgármesterré

is választották. Erről a tisztségéről azonban le kellett köszönnie, mert különféle szabálytalanságokkal vádolták meg. Nemsokára anyagilag is tönkrement és kénytelen volt a várbeli patikát Werber Bálint tábori patikusnak eladni 10.000 rajnai forintért.

A várbeli Városi patika későbbi tulajdonosa Seiler Ferenc volt, akinek halála után leányának férjére, Persa Istvánra szállt rá a jólmenő patika joga. Az akkori hiteles okmányok szerint, Persa később eladta a patikát Sittl György nevű cipésznek. Hogy Sittl cipész létére miként juthatott patikajoghoz, arra vonatkozólag a régi okmányok nem adnak magyarázatot.

Dobozi István